

Så vil jeg slutte med at sige: Det kunne i dag ikke blive vedtaget bedre. Jeg regner med, at det bliver vedtaget.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Nej, det kunne det sikkert ikke, må jeg sige til indenrigsministeren, sådan som det nu en gang ser ud. Men jeg kan ikke lade være med at tænke tilbage på netop de otte måneders arbejde, som indenrigsministeren nævner. Det var jo ganske andre tanker, indenrigsministeren gjorde sig, da indenrigsministeren tiltrådte. Da havde indenrigsministeren næppe forestillet sig, at det var det her resultat, det skulle ende med, ikke sådan som jeg husker det i hvert fald.

Der er jo ingen tvivl om, at indenrigsministeren blev hentet ind, fordi Dansk Folkeparti havde en meget, meget stor fremgang. Man måtte skifte holdet ud. Så kom den velkendte Århusborgmester med de stramme udlændingeholdninger på banen og kom også med nogle meget stramme udtalelser ved tiltrædelsen. Og det er så endt med det her.

Men må jeg dog ikke bare sige som afslutning på det her, at det engagement, som nogle har lagt i det her, burde man have vist f.eks. i går, da vi diskuterede ældres forhold. Da manglede jeg det engagement, som jeg mærkede fra nogle i dag på talerstolen. Hvor var det engagement, som man nu udviser over for flygtninge og indvandrere, henne i går?

Første næstformand (Birte Weiss):

Hr. Søren Søndergaard. Og nu nærmer vi os hastigt afstemningen.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Til indenrigsministeren: Jo, det kunne være vedtaget bedre. Det viste afstemningerne om ændringsforslagene jo i går. Der kunne være blevet vedtaget en lovgivning, en integrationslovgivning, med stemmerne fra Socialdemokratiet, SF, Enhedslisten, Det Radikale Venstre, CD og Kristeligt Folkeparti. Indenrigsministeren må jo erkende, at det havde været et betydeligt bredere flertal bag integrationsloven end det, indenrigsministeren får nu.

Så jo, det havde været muligt, men det havde selvfølgelig forudsat, at man ikke havde haft som udgangspunkt, at V og K skulle være med, og satset alt på, at tilfredsstille de krav, der kom derfra. Og så lykkedes det alligevel ikke.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 89 stemmer (S, V, KF, CD og RV) mod 24 (SF, DF, EL og FP); 2 (KRF) stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Birte Weiss):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Tredje behandling af lovforslag nr. L 60: Forslag til lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationslov).

Af indenrigsministeren (Thorkild Simonsen). (Fremsat 16/4 98. Første behandling 30/4 98. Betænkning 23/6 98. Anden behandling 25/6 98. Tillægsbetænkning 25/6 98).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Når dette forslag om lidt vedtages, er der grund til at glæde sig for de flygtninge, som fremover får asyl hos os, og for danskerne. Det er en god dag, fordi vi skaber nogle langt bedre rammer for de mennesker, som har behov for at søge beskyttelse hos os.

Flygtninge modtager i dag halvdagssprogundervisning i 18 måneder. Det nye introduktionsprogram udvides til 36 måneders heldagsprogram med undervisning i sprog, i samfundsforståelse og med tilknytning til arbejdsmarkedet. Denne indsats kombineret med, at flygtninge boligplaceres i mindre grupper ude i landets kommuner, øger mulighederne for integration meget væsentligt. Det bliver lettere at få kontakt til det omgivende samfund og derved også lettere at få et socialt netværk. Det bliver lettere at komme i arbejde og få kontakter.

Med dette forslag får flygtningene mulighed for at blive en del af det omliggende samfund

og ikke en enklave ved siden af samfundet. Med dette forslag giver vi flygtninge mulighed for at blive selvhjulpne. Med andre ord giver vi dem mulighed for at fastholde eller genvinde det selv værd, som er grundbetingelsen i ethvert menneskes eksistens.

Ved andenbehandlingen blev integrationsloven kritiseret for ikke at være tilstrækkelig effektiv over for alle de problemer, udlændinge i Danmark har, og i den anledning vil jeg godt citere, hvad jeg tidligere har sagt: Ingen har nogen sinde foregøjet, at denne lov kan løse alle eksisterende problemer for udlændinge her i landet. Det skal der en lang række andre instrumenter til og ikke mindst her en generel holdningsændring.

Men prøv at se på, hvad hensigten med netop dette forslag er. For første gang nogen sinde får vi i lovform udformet en samlet politik for, hvorledes vi skal modtage flygtninge og familiesammenførte udlændinge i de første år her i landet. Det vil sige, at vi får fastlagt, hvad det er for en indsats, der skal gøres både fra samfundets og fra den enkeltes side, med henblik på at de hurtigst muligt kan blive selvhjulpne.

Som deltager i udlændingebatten gennem mange år har jeg lært én ting: at alt kan misforstås og mistolkes. Derfor vil jeg gerne slutte denne debat med at sige, at når Socialdemokratiet lægger vægt på at hjælpe flygtningene til at være selvhjulpne, hænger det sammen med, at vi opfatter, at selvhjulpne mennesker også får selv værd, og det er nok den bedste ballast, vi kan give de flygtninge, vi modtager, en ballast, de har brug for, hvad enten de på et tidspunkt vender tilbage til hjemlandet, eller de skal forblive her.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Fru Dorte Bennedsen fremhævede i sin ordførertale alle plusserne ved loven og springer let hen over alle minusserne, alle de punkter, som er blevet så voldsomt kritiseret i hele det forløb, der har været omkring den lov.

Hvis det nu havde været sådan, at man havde taget udgangspunkt i de positive ting, som jeg skal indrømme også findes i loven, og som fru Dorte Bennedsen fremhæver, og hvis man havde valgt at tage udgangspunkt i det store arbejde, som er lavet af det udvalg, Indenrigsministeriet nedsatte om integration i 1994, så havde regeringen i dag fået et bredt forlig om

en lov. Så havde vi i dag kunnet se et bredt forlig om en lov om integration.

I stedet har man valgt at rette blikket mod højre side i salen, at ignorere det store arbejde, integrationsudvalget har lavet, at indføre et par uskønne overgreb på de konventioner, som Danmark har indgået, og derfor står loven nu med et meget spinkelt mindretal bag sig.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Da det fremgår af betænkningen, at Venstre vil redegøre for sin stilling under tredjebehandlingen, skal jeg af formelle grunde her under debatten om L 60 gentage, at Venstre altså undlader at stemme, og i det hele henviser til min ordførertale for lidt siden under L 59.

Jeg vil bare lige for at gøre det helt klart sige, at vor stemmeafgivning – at undlade at stemme eller hverken at stemme for eller imod, som det hedder – på den ene side altså skyldes utilfredshed med, at det for os vigtige element om betingelser for familiesammenføring ikke kom med i den samlede lovpakke. Men afstemningen er jo i meget høj grad udtryk for, at vi står bag og selv var de første, der foreslog, at integrationen skal overgå til kommunerne. Derfor står vi naturligvis også bag den opgave, der nu skal løses.

Vi har som bekendt mange borgmestre, mange kommunalpolitikere, og vi står selvfølgelig bag de kommunalpolitikere, der nu skal løse den opgave. For vi er jo enige med regeringspartierne i, at nu gælder det om at få løst den opgave bedst muligt, for at udlændingene hurtigst muligt kan blive selvforsørgende og blive til gavn for det danske samfund og til gavn for sig selv.

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg skal gøre det kort. Vi har tilkendegivet under behandlingen af det sidste lovforslag, at vi undlader at stemme til denne her lov. Men det er en lov, vi har interesseret os utrolig meget for i forbindelse med forhandlingsforløbet, også omkring, at der sker en ordentlig opbakning ude i kommunerne, hvor vi har boligplaceringen som en stor ny opgave. Og jeg er da utrolig glad for, at indenrigsministeren gentagne gange har tilkendegivet, at det er en ny opgave, der bliver givet til kommunerne, og at staten betaler for de merudgifter, kommunerne får.

Det er vi tilfreds med. Vi er også tilfreds med, at vi nu får mere aktivering, vi får mere under-

visning. Det er utrolig basalt for os, at folk lærer at klare sig og sine.

Henrik Svane (RV):

For Det Radikale Venstre har det været af afgørende betydning, når vi ser på de sidste 10-15 års integrationsarbejde i Danmark, at søge at få en bedre løsning på denne opgave. For dårlig sprogundervisning eller i hvert fald ventelister, især i det storkøbenhavnske område, har gjort, at en stor del af de danske flygtninge i integrationsperioden har været udsat for alt for meget lediggang.

Vi har lyttet meget til, hvad Dansk Flygtningehjælp har sagt, der netop har ønsket sig igen nem lang tid at få mulighed for at give flygtninge i integrationsperioden en bedre mulighed for heldagsbeskæftigelse, heldagsaktivering.

Med det lovforslag, der nu bliver vedtaget, har vi udvidet integrationsperioden fra 18 måneder til 36 måneder og dermed også sagt ja til, at nye indvandrere i dette land skal have et tilbud om en lignende introduktion til det danske samfund.

Når vi i Det Radikale Venstre har lagt stor vægt på at få det her gennemført, hænger det naturligvis sammen med, at den måde, det har været gjort på indtil nu, har betydet i alt for mange tilfælde en indirekte stigmatisering af denne gruppe af mennesker, som med det udgangspunkt, vi har givet dem, har været for svagt stillet i vores samfund.

Nu gives der mulighed for et løft hen imod selvhjulpethed, hen imod genfindelse af eget selvværd, fordi vi giver ansvaret for integrationen fra den dag, flygtningen overgår fra asyl-perioden og har fået asyl, til kommunerne. Det betyder, at kommunerne i et vist omfang kan gøre brug af gældende regler for aktivering.

Det sammenholdt med, at vi styrker sprogundervisningen, betyder, at flygtningene vil få større helhed i deres tilværelse i den første tid, som er så afgørende for, hvordan de tager deres afsæt, enten ind i vores samfund som medlevende, medvirkende borgere i kort eller lang tid, eller, i takt med at de bliver gjort mere hele, får helet sårene på deres sjæl, i det omfang de søger tilbage mod deres udgangspunkt.

At kommunerne får ansvaret, betyder netop til forskel fra nu en meget større nærkontakt med lokalmiljøet, tættere på arbejdspladserne, tættere på uddannelse, skoler, tættere på forningens liv, folkelivet og kirkelivet. Summen af

det danske samfund er en utrolig nødvendighed for, at integration kan lykkes.

Integration er og bliver aldrig en envejsproces. Det er en gensidighed, gensidighed mellem os, der bor her, os, der har lyst til at hjælpe de mennesker, der er her, fordi de er forfulgte, til en bedre tilværelse. Derfor tror vi meget i Det Radikale Venstre på, at det, at kommunerne får ansvaret og man dermed rykker det civile Danmark, civilsamfundet, den folkelige medleven, tættere på integrationsopgaven, vil være et kæmpeskridt i en god retning. Det er vigtigt at fastholde flygtninge i nærmiljøet, fordi det netop giver en tydeligere og bedre folkelig medleven og engagement.

Det er derfor, vi også synes, det er en god idé, som også fru Dorte Bennedsen har været inde på tidligere i dag, at fastholden i kommunerne er væsentlig. Sådan som vi har set det praktiseret med den gældende lovgivning, har alt for mange flygtninge i introduktionsperioden og også senere pendlet mellem kommuner for at søge lykken dér, hvor de tror, lykken findes. Og det har betydet et stort tab i forhold til det folkelige engagement i denne opgave, at de mange borgere, som deltager aktivt, og som fortsat naturligvis vil deltage, pludselig føler sig »svigtet« af, at en flygtning pludselig er taget et andet sted hen, ikke har været glad nok for samværet med mig i ønsket om at lære mig, min kultur og mit land at kende.

Den anden ting, som jeg også vil trække frem, er den bedre fordeling i kommunerne, som hermed også bliver en vældig håndsrækning til de kommuner, især større bykommuner, som i forvejen har en stor integrationsopgave. Det er væsentligt at lægge mærke til, at den visitation, der skal foregå fra Røde Kors-systemet ud til de danske kommuner, naturligvis skal lægge vægt på, hvad der er flygtningenes primære ønsker med hensyn til, hvor man gerne vil bo, med hensyn til, hvilken uddannelse man i givet fald gerne vil ind på, eller med hensyn til, hvilket arbejde man ønsker sig at få, når det bliver muligt. At der her lægges vægt på, hvad de forskellige kommuner har at tilbyde, bliver et væsentligt parameter i denne fordelingsopgave.

Hvis vi lykkes med et bedre engagement i det her, tror jeg på ro i området med hensyn til at kunne sige: Ikke mere lovgivning foreløbig. Det kræver naturligvis, at også Venstre og De Konservative i deres samarbejde omkring implementeringen af disse love, som vi har talt

om i så lang tid, og som nu bliver vedtaget, virkelig aktivt går ind og støtter i kommunerne, sådan at de Venstre- og konservative borgmestre, som skal være med til at implementere lovgivningen, får den bedst mulige støtte fra os her i Folketinget.

Der har lydt mange bemærkninger omkring det humanitære, omkring menneskerettigheder, omkring konventioner, omkring diskrimination. Det er Det Radikale Venstres klare overbevisning, at dette lovkompleks, som nu bliver vedtaget, er et godt lovkompleks. Under alle omstændigheder har vi været med til at indføre en revisionsparagraf i lovgivningen for netop at sikre os, at vi følger udviklingen tæt på, og vi er naturligvis sindet i Det Radikale Venstre at følge det meget tæt på i de kommende år.

Når revisionsparagraffen sættes ind, er det netop for at fastholde os, for at se, om det udgangspunkt, vi har taget, og den tro, vi har på, at det her virker væsentlig bedre end den nuværende lovgivning, også holder stik.

Derfor stemmer vi i Det Radikale Venstre naturligvis ja til forslagene og håber hermed også, at vi har fået ro på området, og at vi kan se en bedre integration af borgere i dette land, som kommer her med andre forudsætninger, end vi andre har, især de folk, der er flygtet fra fornedrelse og fra tortur og fra krigsområder.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Det, der bringer mig herop, er hr. Henrik Svanes udtalelse om, at man har lyttet meget nøje til, hvad Dansk Flygtningehjælp har sagt.

Man har lyttet til præcis det, man ville lytte til, og man har ignoreret det, man ikke ønskede at høre. Dansk Flygtningehjælp har udarbejdet et meget grundigt notat om L 60, hvor de påpeger de problemer, der er med hensyn til flygtningekonventionens artikler 23 og 26, og jeg kan tilføje, at man også har ignoreret artikel 35, som siger, at UNHCR kan overvåge og hjælpe staterne med at overholde konventionen. Man hører kun det, man vil høre, sådan er det.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg synes bare, jeg på dette tidspunkt som ordfører vil meddele, at Dansk Folkeparti stemmer imod, bare for at der ikke skal være nogen tvivl. Jeg skal ikke komme med yderligere argumentation, for jeg kan ikke finde mere argumentation, men skal bare henvise til, hvad jeg har sagt sidste gang og forrige gang og forrige gang og

forrige gang og for lidt siden under debatten om L 59.

Søren Søndergaard (EL):

På en eller anden mirakuløs vis lykkedes det for den socialdemokratiske ordfører og den radikale ordfører at få fremstillet det på en sådan måde, at alle de organisationer, der arbejder på dette område, er dybt taknemmelige for den lov, der er kommet ud af det, og derfor vil jeg læse op af et brev, som i hvert fald medlemmerne af Retsudvalget har modtaget. Det er underskrevet af 28 organisationer, og i det hedder det bl.a.:

»Selv om der på integrationsområdet er forslag om en række positive tiltag i form af udvidelse af integrationsperioden til 3 år, integrationstilbud til nyankomne indvandrere, øgede ressourcer til danskundervisning af voksne og øget kommunalt ansvar, bryder lovforslagene på afgørende punkter med grundholdninger, som vi normalt er stolte af her i landet.«

Og konklusionen på henvendelsen fra de 28 organisationer er:

»Vi håber, at fornyede alvorlige overvejelser vil føre til, at de diskriminerende elementer i lovforslaget fjernes, samtidig med at de positive tiltag fastholdes.«

Hvad er det så for nogle organisationer? Jo, blandt de 28 kan nævnes Amnesty International, Caritas Danmark, Dansk Forfatterforening, HK Danmark, Mellempfolkeligt Samvirke, Mosaisk Troessamfund, Red Barnet, Arbejderbevægelsens Internationale Forum, Dansk Flygtningehjælp, FN-Forbundet, Folkekirkens Nødhjælp, Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og Specialarbejderforbundet i Danmark.

Fra alle disse organisationer er der kommet en klar opfordring. Men man har ikke ønsket at lytte til denne opfordring, og det synes vi selvfølgelig er brandærgerligt, for havde man ønsket det, havde man i dag kunnet få et bredt forlig, som havde samlet 101 medlemmer her i Folketingssalen. Men i stedet stemmer et meget, meget, meget smalt mindretal på maksimalt 79 medlemmer for dette lovforslag og får det gennemført, så i stedet for et bredt forlig har man fået et smalt forlig – stik imod det, alle de organisationer, der arbejder på området, har ønsket.

Arne Melchior (CD):

At CD stemmer for forslaget har jeg tidligere givet udtryk for, men når jeg alligevel beder om ordet, er det for at gøre opmærksom på, at nok

er paragraffernes ordlyd vigtig, men allervigtigst i den slags sager er den måde, de vil blive benyttet på i praksis.

Menneskeskæbner er jo så talrige, så forskellige, at det er umuligt at lave paragraffer, der gælder for alle de tænkbare situationer, der kan forekomme, og derfor skal der fra CD lyde en appel til myndighederne – den til enhver tid siddende indenrigsminister, ministeriet, Udlændingestyrelsen, og andre – om at være rimelige og menneskelige i deres brug af paragrafferne.

Dagens eksemplar af Politiken bringer et eksempel på, hvordan man i hvert fald ikke kan og bør bære sig ad efter CD's mening. Politiken oplyser – og det bekræftes af Udlændingestyrelsen – at man i fjor direkte havde inviteret den somaliske general Morgan til Danmark for at forhandle om hjemsendelse af herværende somaliere. Denne general Morgan er af Amnesty International betegnet som en af de værste krigsforbrydere i området, med titusinder af menneskeliv på samvittigheden. Han er ikke dømt, for han har ikke kunnet stilles for en domstol, men helt galt er det jo nok ikke. I hvert fald er han anklaget for disse meget alvorlige ting.

Udlændingestyrelsen indbyder altså denne mand til at komme herop og forhandle om, hvordan vi bedst muligt og hurtigst muligt kan blive af med nogle somaliske flygtninge, og ved den lejlighed gik Udlændingestyrelsen bag ryggen på daværende indenrigsminister Birte Weiss, hvilket fru Birte Weiss bekræfter over for Politiken. Jeg vil gerne fremhæve dette eksempel som groft og grelt.

Fuldt så meget som flygtninge og udlændinge bliver fulgt, skal vore myndigheder vide, at de herindefra vil blive fulgt, og at det vil blive overvåget, at de handler helt anderledes i overensstemmelse med gængs retsopfattelse og dér, hvor der er tvivl, lader tvivlen komme de svage til gode og ikke omvendt.

Tom Behnke (FP):

Indledningsvis skal jeg henvise til den ordførertale, jeg holdt under debatten om L 59, og så skal jeg erklære mig ganske enig med hr. Søren Søndergaard i, at det er en sorgens dag i dag, når dette forslag om et øjeblik bliver vedtaget. Det er jeg ganske enig med hr. Søren Sønder-

gaard i, og derfor vil Fremskridtspartiet stemme imod forslaget.

Jeg synes også, vi igen fik bekræftet af hr. Arne Melchior's tale, at det, det hele i virkeligheden handler om, er, hvem der har fremsat forslaget. Jeg kan huske, at da Fremskridtspartiet foreslog, at udlændinge ikke skulle kunne opnå mere i offentlig ydelse end en almindelig dansk folkepensionist, tordnede hr. Melchior imod forslaget og stemte imod med arme og ben. Men når der kommer et forslag fra regeringsside om en særlig lav integrationsydelse, bliver forslaget vedtaget, også med hr. Melchior's stemme. Det har vi selvfølgelig taget til efterretning, og vi har også taget til efterretning, at hr. Melchior ser meget på, at man benytter ordet humanitær, så derfor skal jeg sige, at af humanitære årsager stemmer vi imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 51 stemmer (S, CD og RV) mod 25 (SF, DF, EL, FP og KRF); 37 (V og KF) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Tredje behandling af lovforslag nr. L 65: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Forstærket integration af børn af flygtninge og indvandrere).

Af undervisningsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsat 16/4 98. Første behandling 30/4 98. Betænkning 23/6 98. Anden behandling 25/6 98. Tillægsbetænkning 25/6 98).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.